

Praktické desatero učitele

PRO JAZYKOVĚ SENZITIVNÍ PŘÍSTUP VE TŘÍDĚ S ŽÁKY S ODLIŠNÝM MATEŘSKÝM JAZYKEM

1.

Zapojuji všechny žáky.

Žáky s odlišným mateřským jazykem (OMJ) nepřehlížím, zapojuji je do vyučovacích i třídnických aktivit, dávám jim prostor vyniknout, začlenit se i vydechnout. Nebojím se s žáky s OMJ mluvit. Při komunikaci s nimi používám jednoduchý jazyk.

2.

Využívám všechny prostředky k dorozumění.

Překladač, komunikační karty, pantomima či použití jiného jazyka jsou dobrými pomocníky. Pomocí aplikací mohu komunikovat s žáky bez nutnosti vystavit je konfrontaci s třídou.

3.

Monitoruji úroveň jazyka.

S žáky stále komunikuji a znám jejich jazykovou úroveň. Podle ní volím způsob práce, obtížnost úkolů i hodnotící kritéria.

4.

Jsem názorný.

Všechno názorně ukazuji. Výklady a postupy jsou strukturované a přehledné. Vizualizuji pomocí schémat, obrázků, grafů, časových os, vzorců a pokusů. Tím pomohu všem.

5.

Dbám na strukturu.

Mám definované minimální cíle opřené o jednoduchý jazyk a těmi začínám. Přidávám postupně. Mohu využít „předučení“ klíčových slov.

7.

Myslím na to, že ne vše je ostatním kulturám zřejmé.

Symboly, zkratky, odkazy, narážky a další jazykově a kulturně podmíněné věci mohou bránit porozumění. Vše vysvětluji a ptám se na porozumění.

9.

Umožňuji žákům používat mateřský jazyk.

Mateřský jazyk je pomocník. Mateřský jazyk žáků není nutné ze vzdělávacího procesu vyřadit. Naopak je často vhodné jeho využití aktivně podporovat. Slovníčky, studijní materiály či výuková videa k tématu ve vlastním jazyce pomáhají porozumět. Zápis látky ve vlastním jazyce může být oporou v učení.

6.

Myslím na tempo.

Umožním žákům studovat vlastním tempem. Používám částečně předpřipravené zápisy, redukované pracovní listy a další materiály, které žáci doplňují.

8.

Ujišťuji se, že mi všichni jazykově rozumí.

Vědí všichni, co mají dělat? Pochopili, jak budou hodnoceni? Chápu správně, co mi chtějí sdělit? Ví, co umí?

10.

Využívám zkušenosti kolegů a o své se s kolegy dělím.

Svoje zkušenosti, úspěchy i neúspěchy sdílím s kolegy ve škole i mimo ni. Když nevím, kudy kam, nebojím se požádat o pomoc. Zním své limity a vím, že nevyřeším vše.